

بحران‌های مالی بین‌المللی و تقاضای پول در اقتصاد ایران

چکیده

بحران‌های مالی معمولاً از طریق تغییر در نرخ بهره و ارز، بازار پول را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این میان تقاضای پول، درآمد واقعی و نرخ تورم از بی‌ثبتاتی برخوردار می‌شوند و می‌توانند شرایط اقتصاد داخلی را تحت تأثیر قراردهنند. مقاله حاضر تقاضای پول را برای اقتصاد ایران در دوره زمانی ۱۳۸۶-۱۳۵۲ مورد بررسی قرار می‌دهد و تأثیر شوک‌ها و بحران‌های مالی مختلف را بر تقاضای پول و تغییرات آن را بر درآمد واقعی، تورم و نرخ ارز مورد ارزیابی قرار می‌دهد. بررسی روند تغییرات ثبات تقاضای پول و سایر متغیرها، براساس مدل تصحیح خطا (ECM) در یک تحلیل پویا انجام می‌گیرد. علامت متغیر تولید ناخالص داخلی، مثبت و به‌طور معناداری از یک بزرگ‌تر است. متغیر نرخ تورم، مطابق انتظار علامت منفی دارد. ضریب مثبت و معنادار متغیر مرتبط با بحران اقتصادی اخیر، نشان می‌دهد که تقاضا برای پول افزایش خواهد یافت. بی‌گمان تأثیر آن در کوتاه‌مدت بسیار ناچیز بوده و اثر خود را بیشتر در بلندمدت نشان خواهد داد.

کلمات کلیدی: تقاضای پول، بحران‌های مالی بین‌المللی، الگوی خود توضیح با وقفه‌های توزیعی (ARDL)^۱، سازوکار تصحیح خطا (ECM)^۲، تجزیه واریانس (VDCF)^۳.

E۴۱، C۳۲، C۲۲ : JEL

^۱ Auto-Regressive Distributed lag

^۲ Error Correction Model

^۳ Variance Decomposition Function